నిరంతరత్రయం

నిరంతరత్రయం! యిదేమాట మనస్సులో ఎందుకనోగాని పదేపదే మారు మ్రోగింది.

'నేలను దిగిన విమానం ఆగిపోయింది.

'ప్రొఫెసర్ శివచరణ్' అని మెత్తటి కంఠం తియ్యగా పిలిచింది.

'ఎస్ ప్లీజ్' అని తలెత్తి అటువంక చూశాను.

'మిమ్మల్ని అరెస్టు చేస్తున్నాం.'

నేను ఏదో చెబుదామనుకున్నాను. కాని నా గుండెకు గురి పెట్టిన రివాల్వరు చూడగానే. చెప్పడం అనవసరమనిపించింది.

'పారిపోవడానికి ప్రయత్నం చెయ్యటం వృధా'

'ఆ ఆలోచన నాకు యింతవరకూ రాలేదు'

దిగిపోతున్న తోటి ప్రయాణీకులు నా వంక తిరిగి తిరిగి చూస్తున్నారు.

ఒకతను నాకు వినబడేలాగా 'స్మగ్లర్' అని అన్నాడు.

నన్ను బంధించిన వారివంక ఒక్కసారి చూచి 'అయామ్‌రెడి' అని అన్నాను.

'పద!' అని ఒక కంఠం ఆజ్ఞాపించింది. ఒక రివాల్వర్ నా వెన్నును నాటింది.

విమానం దిగి ఎయిరోడ్రోమ్‌లో ఇంటర్నేషనల్ లాంజి లోకి వచ్చాం !

ఒక ఆఫీసరు వచ్చి ' ట్రాన్సిట్‌పాసెంజర్' ?అని అడిగాడు. నా ప్రక్కనున్న ఆఫీసరు 'డిపోర్టేషన్' అని అన్నాడు.

నేనేం మాట్లాడలేదు. ఆకాశమంత కోపం వస్తోంది. అంతలోనే పెద్ద పెద్ద పెట్టున నవ్వాను.

ఎందుకా నవ్వు?' అని అడిగారు.

'అతిథులకి మీ దేశంలో యిచ్చే మర్యాద యిదన్నమాట?'

'నువ్వు అతిధివి కాదుగా !'

-నా ఎక్సిక్యూటివ్ బ్యాగ్‌తీస్తే అందులో మీ దేశం పంపిన ఆహ్వానపత్రం వుంటుంది. అంతేకాదు మా అంబాసిడర్‌కు ఫోనుచేస్తే ఆయన నన్ను గురించి హామీ యివ్వగలడు.'

'ఆయన ఆజ్ఞ మీదటనే నిన్ను అరెస్టు చేస్తున్నాం.'

నేను ఒక్క క్షణం ఏం మాట్లాడలేదు.

'దిస్ ఈస్ ఎ క్రేజీ వర్ల్డ్' అని అన్నాను.

'కీప్ మూవింగ్' అని నా వెంటవున్న వాళ్లు అన్నారు.

కష్టమ్సు కౌంటరు దగ్గరకు వచ్చాం ! లౌడ్‌స్పీకరులో ఎవరిదో కంఠం విని వినిపిస్తోంది.'ప్రొఫెసర్ శివచరణ్ ఫ్రమ్ ఇండియా ఎఫ్రెండ్ ఈజ్ వెయిటింగ్ ఫర్ యూ' నేను ఉలిక్కిపడ్డాను.

నా కోసం వేచియున్న ఈ స్నేహితుడెవరు?

నేను ఈ దేశం వస్తున్నట్టు ఎవరికీ తెలియపరచలేదే !!

పోలీసులకి తెలిసినట్టుగానే వీళ్లకూ తెలిసివుండవచ్చు. లౌడ్‌స్పీకర్ మళ్లీ మళ్లి హెచ్చరించింది. కష్టమ్సు డిపార్టుమెంటు దాటగానే నా కళ్లు ఆనందంతో మిలమిలా మెరిసాయి.

మా దేశపు అంబాసిడర్ అక్కడ నిలబడి వున్నాడు. కాబట్టి నాకోసం వేచియున్న స్నేహితుడు ఈయనే అన్నమాట !!

ఆయన్ను చూడగానే నేను నమస్కారం చేసాను. నన్ను ఆయన గుర్తుపట్టలేదు.

నాకు వల్లమాలిన కోపం వచ్చింది. ఏదో చెబుదామని అనుకొన్నాను.

'టేక్ హిమ్ టు సోలాటి' అని ఆయన అన్నారు.

'సోలాటి' !! చాలా ఖరీదైన హోటలు పేరు. నేనేం మాట్లాడలేదు.

హోటలుకు చేరాం. వాళ్లు నన్ను 605 రూమ్‌లో దిగబెట్టి వెళ్లిపోయారు.

గది బయట ఆరున్నర అడుగులు పొడుగు రెండువందల యాభై పౌనుల బరువుగల వ్యక్తి నిలబడి వున్నాడు.

నేను గది తలుపు తీసుకుని బయట వరండాలోకి వెళ్లబోయాను. 'స్టే ఇన్ యువర్ రూమ్' అని సింహగర్జనలాంటి ఆజ్ఞ వినిపించింది. నేను ఉలిక్కిపడి వెనక్కి తిరిగాను. అతని చేతిలో రివాల్వరు నా గుండెకు గురిపెట్టి వుంది.

ఆ మనిషి వంక ఒక్కసారి పరకాయించి చూశాను. ఇతన్ని ఎక్కడో చూశాను అని మనస్సు పదే పదే చెబుతోంది.

ఎప్పుడా? ఎక్కడా? అని మనస్సుని పదే పదే ప్రశ్నించాను.

రివాల్వరు యింకా చేతిలోనే వుంది. అతని ముఖంలో చిరునవ్వు కనిపించింది.

'మనిలా' అని అన్నాడు.

నేను ఉలిక్కి పడ్డాను.

'నంద్వా !'

"లిడో - డేస్న్యూడా బొమ్మ దగ్గర" నా మనస్సు ఒప్పుకోవటానికి యిష్టపడటం లేదు.

'999 విత్ అవుట్ ఫిల్టర్స్'

నో ! నో !

మిస్ సోని పకావన్ !!

'ఉద్ధమ్ సింగ్ ??'

'దటీజ్ రైట్'

ఇద్దరం ఒక్కసారి నవ్వాం !!

'గడ్డం తీశేశావేం?'

మనుష్యులు గుర్తు పట్టనంత కాలమే మన బ్రతుకులు.'

'ఇదంతా ఏమిటి?'

'అనవసరపు ప్రశ్నలు అడగకపోవడమే మంచిది !!

'కెన్ ఐ స్లీప్?'

'ష్యూర్'

పడుకున్నానన్న మాటేగాని కంటికి నిద్దర దూరమైంది. మనస్సులో వెయ్యి గొంతుకలతో అడిగిన ప్రశ్న

ఏమిటి యిదంతా.

టెలిఫోను ఎంత సేపటినుంచి మోగుతోందో నాకు తెలియదు.

నేను కలత నిద్దరలోనే 'హల్లో !' అని అన్నాను.

అవతలి కంఠం 'సోన్యా!' అని తియ్యగా అన్నది. నేను 'శివచరణ్ !' అని అన్నాను.

మళ్లీ ఆ తియ్యటి కంఠం -- 'రాం సింగ్?' అని అన్నది నేను ఉలిక్కిపడి 'సోన్యా?' అని ఆశ్చర్యంతో అడిగాను.

'చేప ఎగిరింది!' అని ఒక మొగ కంఠం అటునుంచి పలికింది.

నేను ఆశ్చర్యపడి- 'ఎందుకని?' అని అడిగాను. యీసారి ఆడకంఠం 'పక్షి యీదింది' అని అన్నది. నాకు మంచికోపం వచ్చింది. 'డోన్ట్ వేస్ట్ మై టైమ్!'

మొగకంఠం 'టెన్‌గ్రాండ్' అని అన్నది.

'ఫూల్స్' అని నేను టెలిఫోను పెట్టేశాను.

మళ్లీ టెలిఫోను మ్రోగింది -- నేను చిరాగ్గా 'ఆపరేటర్' అని అన్నాను.

'రేపు బౌద్ధనాథ్ మందిరం - ప్రొద్దున్న పదిగంటలు.

'వాట్!'

అవతల ప్రక్కన టెలిఫోను పెట్టేశారు.

మర్నాడు ఉదయం తొమ్మిది గంటలకి కాన్ఫరెన్స్‌కి బయలుదేరాను.

నా వెంట ఉద్దమ్‌సింగ్ కూడా వున్నాడు కారు వచ్చింది. కారులో యిద్దరు పరాయి వాళ్లున్నారు.

నేను సందేహించాను- 'ఫ్రెండ్స్' ... అని అందులో ఒకతను అన్నాడు. నేను తటపటాయించాను.

'బాడీగార్డ్స్' అని ఉద్దమ్ సింగ్ అన్నాడు.

'నేను మన అంబాసిడర్ని కలుసుకోవాలి'

సారీ నాట్ పాజిబుల్?'

'వై?'

'హి హాజ్ లెఫ్ట్‌ఫర్ ఇండియా'

'ఐసీ !!'

ఇంతలో ఒక జీపు నిండా పోలీసులు వచ్చారు. అందులో నిన్న నన్ను అరెస్టు చేసిన ఇన్‌స్పెక్టరు కూడా వున్నాడు. ఇంకొక జీపులో కొంతమంది పోలీసు ఆఫీసర్లు వున్నారు.

'ఎందు కిందంతా?'

మీరు ఇండియాకు క్షేమంగా చేరేదాకా యీ ఏర్పాట్లు చెయ్యవలసిందని ఆజ్ఞ..

'ఓ. కె. లెటజ్ గో.'

మా కార్లు ట్రాఫిక్ థర్డ్‌లేన్‌లో వెళ్లడం మొదలు పెట్టాయి.

పోలీసులు వెయ్యి కళ్లతో మా కారుని కనిపెట్టి చూస్తునేవున్నారు.

ఒకచోట ట్రాఫిక్‌సిగ్నల్ రెడ్‌లైట్ చూపించగానే మా కార్లు ఆగాయి. ఎదుట నుంచి ఒకకారు రివ్వునవచ్చి మమ్మల్ని దాటి వెళ్లిపోయింది.

బ్రహ్మాండమైన వెలుగు... శబ్దం.. తరువాత ఏం జరిగిందో నాకు తెలియదు.

అంతా చీకటి !!!

ఈ చీకటి ఎన్ని యుగాలకి తొలిగిందో తెలియదు. కన్ను తెరిచేసరికి అంతా అయోమయంగా వుంది.

ఒక్క విషయం మాత్రం తెలుసు. అది హాస్పిటల్ కాదని. కన్నులముందు ఎటుచూసినా చీకటే.

'ఉద్దమ్‌సింగ్' అని పిలిచాను.

ఒక చల్లటిచెయ్యి నా నుదుటి మీద సోకింది, ఒక మెత్తటి కంఠం 'పడుకోండి.'

కాని నిద్దరే దూరమయింది. ఆ కంఠం ఎక్కడో ఎప్పుడో విన్నట్టుగా లీలగా గుర్తు. కాని ఆ వ్యక్తి యిక్కడెందుకుంటుంది ?

అనేక వసంతాల క్రితం ఒకనాటి పున్నమినాడు గులాబిరంగు కవరు వచ్చింది.

'లైట్ ప్లీజ్ !' అని అన్నాను.

నిశ్శబ్దం చీల్చుకుంటూ ఒక నిట్టుర్పు వచ్చింది. మనస్సు ఎంతో తేలిక అయింది.

ఒక మెత్తటి చెయ్యి నా చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుంది.

'మెహర్' అని పిలిచాను.

'మరిచి పోలేదన్నమాట' అని ఉర్దూలో ఆ కంఠం ప్రశ్నించింది. నా మనస్సు ఆనందంలో వెర్రిపరుగులు తీశింది.

'నిన్ను చూడనీ ఒక్కసారి ప్లీజ్' అని అన్నాను.

లైటు వెలిగింది. నా జీవితంలోకి మళ్లీ వసంతమొచ్చింది.

'మెహర్ ! మెహర్' అంటూ చేతులు జాచాను. ఆమే నా కౌగిలిలో యిమిడి పోయింది.

'ఎన్ని యుగాలకి నిన్ను చాశాను'?

'పన్నెండు సంవత్సరాలు' అని ఒక మొగకంఠం బదులు సలికింది. నేను ఉలిక్కిపడి అటు చూశాను. మెహర్ సిగ్గుపడి నాకు దూరమైంది.

ఆనందంతో నా మనస్సు వెల్లు వలా వుబికింది. కాని అంతలోనే -- నిజం నన్ను త్రాచుపాములాగా కాటేశింది. ముఖం ప్రక్కకి తిప్పుకుని పడుకున్నాను.

అతను 'నేను ! గుర్తు పట్టలేదా?' అని అడిగాడు.

'ఆరువేల సంవత్సరాలనుంచి గుర్తుపట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం' అని అన్నాను.

'నేను నీకు స్నేహితుడిని.'

'పన్నెండు సంవత్సరాల క్రితం !'

'సింగ్ సో మీద కూడా నీకు కోపమేనా?'

'దయచేసి వెళ్లిపొండి యిక్కడ నుంచి. ప్లీజ్ గో ఎవే !'

'నా మాట వినవూ' అని మెహర్ అడిగింది.

'నన్ను బాధపెట్టి చంపకండి. వెళ్లిపొండి దూరంగా వెళ్లిపొండి' అని బిగ్గరగా అరిచాను.

లైటు ఆరిపోయింది.

'ఐయామ్' సారీ అని అతను అన్నాడు.

మెహర్ కన్నీరు నాకు వినిపిస్తోంది.

హే భగవాన్ ! అని నా మనస్సు ఆక్రోశించింది.

చీకటిలో ఏదో నీడ నా దగ్గరకు నడిచి వచ్చింది.

స్లీప్ మై ఫ్రెండ్ స్లీప్ వెల్ !!' అని అన్నది. కండలోకి సూది కసుక్కున గుచ్చుకుంది.

మళ్లి మెలుకువ వచ్చేసరికి ఎన్ని యుగాలు గడిచిందో నాకు తెలియదు.

'మెహర్' అని పిలిచాను.

ఉద్దమ్‌సింగ్ ముఖం కనిపించింది.

'నువ్వా !' అని అన్నాను.

'నేనే' అని అన్నాడు.

'అంటే అదంతా కల అన్నమాట'

'కలకాదు నిజమే'

'ఐతే మరి వాళ్లేరి?'

'ఇందాకనే వెళ్లారు. ఇప్పుడే వస్తారు'

'రియల్లీ !'

'ఎస్.'

థాంక్‌యూ ! థాంక్‌యూ !

మనస్సు ఒక్కసారి పన్నెండు వసంతాలు వెనక్కి పరుగెత్తి పారిపోయింది.

ఢిల్లీ కరోల్‌బాగ్ లో ఆగింది.

1955 సంవత్సరం ! దసరా విజయదశమి గడచిన రెండు రోజులకి నేను ఢిల్లీలో అడుగు పెట్టాను.

అది చాలా విచిత్రమైన సంవత్సరం. కొత్తగా ఉద్యోగంలో చేరటం ! మొదటి సారిగా ఢిల్లీ రావటం !

అన్నింటికన్నా ముఖ్యం -- మొదటిసారిగా జీవితంలో ప్రేమను పొందటం !!!

ఆ రోజు అన్ని రోజుల లాగానే ప్రారంభమైంది. ఉదయం ఎనిమిది గంటలు కొడుతూ వుండగా నా గదిలో టెలిఫోను మ్రోగింది.

మా జనరల్ మేనేజరు కంఠం. నేను గుడ్‌మార్నింగ్ చెప్పేలోపలే --

'రేపు సాయంకాలం బయలుదేరి ఢిల్లీ వెళ్లు' అక్కడ రెండు నెలలపాటు ఎక్సిబిషన్‌లో మనసంస్థ తరఫున పనిచెయ్యి. ఇంటిదగ్గర కావలసిన ఏర్పాట్లు నేను చేస్తాను.'

నేను ఏదో చెబుదామనుకున్నాను. అవతలి కంఠం 'గుడ్‌లక్' అని పలికింది

అంతటితో ఆగిపోయింది.

యీ ఢిల్లీ ఎక్స్‌బిషన్ సంగతి నేను విన్నాను. కాని దాని బాధ్యత నామీద పడుతుందని ఏనాడు నేను అనుకోలేదు. కారణం రెండువేలకు పైగా జనాభా వున్న మా సంస్థలో నేను అందరికన్నా జూనియర్ని.

అతిరధుల్ని మహారధుల్ని వదిలి యీ అంగుష్ట మాత్రుడిని యీ పనికి ఎందుకు నియమించారా అనేదే ఆనాడు మధన పెట్టిన జటిల సమస్య.

దానికి సమాధానం ఢిల్లీలో దొరికింది.

నేను ఢిల్లీకి చేరిన నాటి ఉదయం చలి మెండుగానే వుంది.

నన్ను కలుసుకోవడానికి స్టేషనుకు ఇద్దరు వ్యక్తులు వచ్చారు.

సర్దారు సుదర్శన్‌సింగ్, రెండవ అతను రామ్‌మోహన్. ఇద్దరూ నాకు అపరిచితులు కాని మా అందరిపని ఒక చోటనే.

మీకు ముఖర్జీగారి బరసాతీలో మకాం ఏర్పాటు చేశాం.' అని అన్నారు.

ఆయన ఎవరూ అని అడిగాను. 'ఫారిన్ ఎ ఫెయిర్స్' అని సమాధానం వచ్చింది.

అది మూడంతస్తులమేడ. మేడమీద గది మా ముగ్గురికి. నన్ను గదిలో వదిలి పెట్టి వాళ్లు 'రిలాక్స్' అంటూ వెళ్లిపోయారు.

రిలాక్సేషన్? దానికోసమనే కిటికి దగ్గరకు వచ్చి నిలబడ్డాను.

ఎదురుగా మేడమీద ఒక అందాల భరిణ, నిలబడి వుంది.

నేను చిరునవ్వుతో పలుకరించాను. కొంటెతనాల కోపంతో నా వంక చూచి గిరుక్కున వెనక్కి తిరిగి క్రీగంట నన్ను పలుకరించి --

చిన్నది హోయలు చూపుతూ చెంగుని లేడిలా ఒక్కంగలో మాయమైంది.

'చరణ్ సాబ్!' అని ఒక కమ్మటి కంఠం పలుకరించింది. వెనక్కి తిరిగి చూశాను. ఒక ఆడపిల్ల నిలబడి వుంది.

ఆ అమ్మాయి అందం అంతా కంఠంలోనే వుంది.

నేను ఆశ్చర్యంగా ఆ వ్యక్తి వంక చూశాను.

'నేను ముఖర్జీగారి అమ్మయిని.' అని యింగ్లీషులో అన్నది. 'మిమ్మల్ని లంచ్‌కి రమ్మంటున్నారు' అని అన్నది.

నేను ఒక్క క్షణం తటపటాయించాను. ఆ పిల్ల నా సంకోచం గ్రహించిందో ఏమో.

చిరునవ్వు నవ్వి 'మై ఫాదర్ వాంట్స్‌మీ టు సే దట్ వుయార్ యువర్ ఫ్రెండ్స్'

'థాంక్‌యూ అండ్ థాంక్స్ టు యువర్ ఫాదర్'.

'దెన్ కమ్ ఎలాంగ్' అని అన్నది.

ఇంగ్లీషు భాష అంటే నాకు ఎప్పుడూ పక్షపాతమే.

అనేకమంది యింగ్లీషు చాలా బాగా మాట్లాడేవాళ్ల తో నాకు పరిచయం వుంది.

ఆచిన్నది ఎంత కురూపో ఆ కిన్నరసాని కంఠం అంత మధురాతిమధురం. అందుకనే కాబోలు అటునుంచి చూపు మరల్చుకోలేకపోయాను.

ఈ పని మొరటుగా తోచిందేమో చిన్నదాని ముఖంలో రవ్వంత చిడుముడిపాటు

కనిపించింది. మాట్లాడకుండా మేడదిగి క్రిందకు వెళ్లిపోయింది.

దూరంగా ఎక్కడినుంచో 'రామయ్యా ! వస్తావయ్యా మైనే దిల్ తుఝుకోదియా!'

అని పాట వినిపించింది ... ఆ పాట వచ్చినదిక్కే చూశాను ఎదుట యింటి కిటికి తలుపు మళ్లి తెరుచుకుంది.

ఆ చిన్నదాని వాడి చూపులు యిటే కనిపిస్తున్నాయి.

మాట్లాడకుండా మేడ దిగి క్రిందకు వచ్చేశాను.

ముఖర్జీగారు నా కోసం కనిపెట్టుకుని వున్నారు. నన్ను చూడగానే 'వెల్‌కం టు కాపిటల్' అని అన్నారు.

'థాంక్‌యు సర్. ఇట్ ఈజ్ వెరీ కైండ్ ఆఫ్ యు' అని అన్నాను.

ఆ చిన్నది నా ఎదురుగుండా వున్న కుర్చీలో కూర్చుంది.

'యు హావ్ ఆల్‌రెడీ మెట్ మై డాటర్ మిస్ రేణుక' అంటూ ఆ చిన్నదాన్ని పరిచయం చేశారు.

నేను లేచి నిలబడి 'అయామ్ ఆనర్డ్ టు మీట్ యు' అని అన్నాను.

'థాంక్‌యు' అని ఆ చిన్నది అన్నది.

ముఖర్జీగారు నావంక చూసి నవ్వుతూ.

'యు షుడ్ హావ్ బీన్ బోరన్ యిన్ ఫ్రాన్స్' అని అన్నారు.

నేను ఆ పిల్ల వంక చూశాను. సిగ్గుతో కాబోలు తల వంచుకుంది.

'మీరు గొప్ప విద్వాంసులని విన్నాను' అని ఆయన నాతో అన్నారు.

'నేను విధ్యార్థిని మాత్రమే' అని అన్నాను.

'మీరు యీ వూళ్లో రెండునెలలు వుంటారని విన్నాం !'

'మీ అందరి దయవుంటే అల్లాగే వుందామనివుంది కాని యిది చాలా పెద్ద ఎగ్జిబిషన్, నావల్ల ఏంసాధ్యమో నాకు తెలియటంలేదు.

'డోన్ట్ యు వర్రీ' అని ఆయన అన్నారు.

బ్రహ్మాండమైన అట్టహాసంతో ఎగ్జిబిషన్ ప్రారంభమైంది. రోజూ వేలకొలది జనం చూడటానికి వచ్చేవాళ్లు. మధ్యాహ్నం రెండు గంటలనుంచి రాత్రి పది గంటలదాకా జరిగేది. దేశంలోని అన్ని రకాల అన్ని ప్రాంతాల జనం వేలం వెర్రిగా వచ్చేవారు.

అనేక వేలమంది రావటం జరిగింది. అందులో ఏ ఒక్క వ్యక్తి నన్ను పలుకరించడంగాని చిరునవ్వు ఒలికించడంగాని ఏనాడు జరగలేదు.

ప్రశ్నలు వెయ్యడం వాళ్ల వంతు, విసుగు లేకుండా సమాధానం చెప్పటం నా వంతు.

ఇల్లా యీ తతంగం, నెలరోజుల బాటు గడిచింది.

ఒకరోజు మిట్ట మధ్యాహ్నమే చల్లటి వెన్నెల వచ్చింది. జనం ఆట్టే మంది లేరు. నేనూ నా మిత్రులు ఆ రోజు పనికి కావలసిన ఏర్పాట్లు చేసుకుంటున్నాం.

ఒక్కసారి వెయ్యి కోయిలలు కూశాయి. హేమంతంలోనే వసంత మొచ్చినట్టు

అనిపించింది.

'చరణ్ సాహేబ్' అని రేణుక కంఠం పిలిచింది. నేను పిలుపు వచ్చిన దిక్కు చూశాను. రేణుక వెనుక సిగ్గుతో దాగిన చిన్నారిని చూశాను.

ఎవరో చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. ఎదురింటి చిన్నది. నేను స్థాణువులాగ నిలబడ్డాను.

నేను తెప్పరిల్లుకునేలోపలే రేణుక 'చిరునవ్వు పలికింది' సర్దార్ సుదర్శన్ సింగ్ వాళ్లని చూచి 'వెల్‌కం' అని అన్నాడు.

'థాంక్యూ' అని వాళ్లిద్దరూ మా 'స్టాల్' లోపలికి వచ్చారు.

రాంమోహన్ వాళ్లకు అక్కడవున్న సామానులన్నీ చూపించి వాటిని గురించి చెబుతున్నాడు. రేణుక శ్రద్ధగా వింటుంది, వచ్చిన చిన్నదాని ముఖంలో పరధ్యానం కనిపిస్తోంది.

'రండి కాఫీ తాగివద్దాం,' అని సుదర్శన్‌సింగ్ అన్నాడు.

'మీరు వెళ్లిరండి' అని ఆ చిన్నది అన్నది.

నన్ను కూడా రమ్మన్నారు కాని అంత స్టాల్ వదిలిపెట్టి వెడితే ఇబ్బంది. అందుకని నేను రానన్నాను.

చిన్నదికూడా కాళ్లు నెప్పులుగా వున్నాయి రాలేనని అంది.

రాంమోహన్ నా వంకకు చూసి 'జాగత్త !' అంటూ చిరునవ్వుతో అన్నాడు !

వాళ్లు ముగ్గురు వెళ్లి పోయారు. మేము ఇద్దరం మిగిలాం. చిన్నది ఎటో చూస్తూ నిలబడ్డది.

'నేను' కూర్చోండి అని అన్నాను.

'థాంక్యూ!' అన్నది కూర్చోని. ఒక్క క్షణం మౌనంగా ఏదో ఆలోచించి

'ఆ దూరంగా వున్న బోర్డు ఒక్కసారి చదవండి !' అని అన్నది.

నేను ఉలిక్కిపడ్డాను. 'ఎందుకని?' అని అడిగాను.

ఏమీలేదు. మీకు కళ్లజోడు అవసరమేమోనని

'నాకా?'

మీకే ! చాలా అవసరం అని అనుకుంటాను. లేకపోతే నేను మా అమ్మ మీకు ఒకలాగానే కనిపిస్తున్నట్టున్నాం.

నేను ఒక్కసారి గతుక్కుమన్నాను. నాలుగు రోజులు క్రితం జరిగిన సంఘటన గుర్తుకు వచ్చింది.

ఎదురింటి కిటికి చాటున నిలబడ్డ మనిషిని చూసి నేను 'రామయ్యా వస్తావయ్యా మైనే దిల్ తురుకో దియా !' అని పాడాను. ఆ పాటకు బదులుగా రోజా వచ్చే చిరునవ్వు రాలేదు సరికదా కిటికి తలుపు పగిలిపోయేటంత శబ్దంతో మూసుకుపోయింది.'

'నిజమే నాకు కళ్లజోడు చాలా అవసరం' అని సమాధానం యిస్తూ 'మీ పేరు అడగవచ్చా' అని ప్రశ్న వేశాను.

'రేపు ప్లాజా దగ్గర అడగవచ్చు' అని సమాధానం వచ్చింది.

ఎన్ని గంటలకి?

'మ్యాటనీ ఆటకు.'

'థాంక్యూ !'

రేణుకా వాళ్లు తిరిగి వచ్చేటప్పుడు మా కోసం కాఫీ టిఫిను తీసుకు వచ్చారు. మేం కాఫీ త్రాగుతూ వుండగా రేణుక నా దగ్గరకు వచ్చి మెల్లిగా 'థాంక్సు' చెప్పరేం?' అని అల్లరిగా అడిగింది.

'రేపు సాయంకాలం చెబుతాను' అని అన్నాను.

మర్నాడు మధ్యాహ్నం పదకొండు గంటలకి నాకు హఠాత్తుగా పెద్దపెట్టున కడుపులో నెప్పి వచ్చింది.

రాంమోహన్, సుదర్శన్‌సింగ్ నన్ను రెస్టు తీసుకోమని వాళ్లు యిద్దరు 'మమాయిష్' కు వెళ్లిపోయారు.

రేణుక మేడ మీదకు వచ్చింది. 'ఆరోగ్యం ఎల్లా వుంది?' అని ఆదుర్దాగా

అడిగింది.

'డాక్టరు దగ్గరకు వెడుతున్నాను.'

'నా స్నేహితురాలి ఆరోగ్యం కూడా చెడిపోయింది.'

'పాపం!'

రెండున్నర కాకుండా ప్లాజా థియేటరు దగ్గరకు చేరాను.

దాదాపు అరగంట సేపు కనిపెట్టుకుని వున్నాను. ఒళ్లంతా కళ్లు చేసుకుని చూశాను. క్షణమొక యుగంగా గడిచింది.

లోపల మ్యాటిని ప్రారంభం అయింది. నేను నిరాశతో వెనుదిరుగుదామని అనుకుంటున్న క్షణంలో,

ఒక తియ్యటి కంఠం 'దిల్‌కిస్‌కోదియా' అని అడిగింది.

'ఏక్ బేవఫాకో' అని సమాధానం యిస్తూ వెనక్కి తిరిగాను. పూర్తిగా తురక సంప్రదాయంలో పై నుంచి క్రిందదాకా బురఖాతో ఆ మనిషి నిలబడివుంది.

ఆ మనిషే ననడానికి తార్కాణం

కంఠమే !

'బేవఫా కైసీ !'

'మేరే దిల్‌తోలేలియా మగర్ -అప్‌కాతో వహీదియా,' సెలఏటి గలగల ఆ నవ్వులో వినిపించింది.

'అబ్ పరదా క్యోం?...' అని అడిగాను.'కి-దూసరేలోగ్ హమ్‌కో నహీ పహచానే!' నేను ఏదో చెబుదామని అనుకునేలోపలే.

'కారు సిద్ధంగా వుంది' అని కోయిల పలికింది.

ఆ కారుని చూడగానే నేను ఒక్క క్షణం హైరాన పడ్డమాట నిజం !

అది పెద్ద పెద్ద ఎంబాసిడర్‌లకుండే కారు. లోపల ఎయిర్‌కండిషన్ చేసి వుందేయో ఎంతో హాయిగా వుంది.

ఇద్దరం కలసి చాలా దూరం వచ్చేశాం. 'లవర్స్ ప్లేస్ ' దగ్గర యిద్దరం కూర్చుని వుండగా ఆ చిన్నది నాకు చేరువ అవుతూ.

'నన్ను ఎన్నడూ ద్వేషించవు కదూ' అని అడిఇంది.

'నిన్నా?'

'మాట యివ్వండి'

'నిన్ను నేనూ ఎప్పుడూ ప్రేమిస్తాను'...

చిన్నది ఏం మాట్లాడలేదు.

నాకు ప్రేమను కానుకగా యిచ్చిన చిన్నదాని పేరు అడగవచ్చునా?

'మెహర్'

'ఎంతో అందమైన పేరు.'

'మాది కరాచి'

ఒక్క క్షణం నా మనస్సు మూగబోయింది.

మనస్సులో మెసలినమాట -- మెహర్ పాకిస్థానీ,

నా మనస్సులోని సంకోచం గ్రహించిందో ఏమో నన్ను గట్టిగా కౌగలించుకుంది.

చిక్కటిపాలల్లో చిటికెడు వుప్పు పడ్డట్టు అనిపించింది.

'ఇంటికి వెళ్లిపోదాం' అని అన్నాను.

మెహర్ ఒక్క క్షణం నా వంక చూచి 'సరే' అని అన్నది. కారు సరాసరి ప్లాజా దగ్గరకు వచ్చి ఆగింది. కారు దిగి,

'ఖుదాహాఫీస్' అని అంది.

నేను 'అల్‌విదా!' అని అన్నాను.

మర్నాటినుంచి ఎదుటియింటి కిటికీలు మూసివుండేవి. నేను రామయ్య పాట పాడటం మానేశాను.

రాంమోహన్ 'ఏం మజునూ లైలా ఎల్లా వుంది?' అని ఒక రోజున అడిగాడు.

ఆ రోజు ఉదయమే మెహర్ వాళ్లు యింకొక యింటికి మారారని తెలిసింది.

మనస్సులో ఏదో అర్థం కాని వెలితి కనిపించింది. సాయంకలం దాకా కాలుకాలిన పిల్లిలాగా కరోల్‌బాగ్ అంతా తిరిగాను. ఎగ్జిబిషన్‌కు వెళ్లానన్న మాటేకాని పని చెయ్య బుద్ధి కాలేదు.

స్టాల్లో సుదర్శన్‌సింగ్ ఎవరో పంజాబీ అమ్మాయితో మాట్లాడుతూన్నడు. నన్ను చూసి చిరునవ్వు నవ్వాడు. ఆ నవ్వుకు అర్థం నాకు వెంటనే తెలిసింది. వాళ్ల యిద్దరిని అక్కడే వదిలి 'చైనీస్ పెవిలియన్‌కు వెళ్లాను'

నన్ను చూడగానే ఒక చైనీస్ కుర్రవాడు నన్ను హిందీలో పలుకరించాడు.

'ఢిల్లీ యూనివర్సిటిలో తను చదువుతున్నానని, మా స్టాల్ చూశానని చాలా ాగుందని' నేను అడగకుండానే తనే చెప్పాడు.

నాపేరు 'శివచరణ్' అని నేను చెప్పాను.

'నా పేరు 'సింగ్-పో' అని తనపేరు చెప్పాడు.

తమ దగ్గరవుండి వాళ్ల పెవిలియన్ అంతా చూపించాడు. చివరకు ఇద్దరం

కలసి 'ఇండియా కాఫీ హవుస్'లో టిఫిన్ తిన్నాం.

ఆ రోజు నుంచి అతను నాకు స్నేహితుడయ్యాడు. తరుచూ నా దగ్గరకు వస్తూవుండేవాడు.

ఎగ్జిబిషన్ జనవరి రెండవ తారీకున సమాప్తి అయింది. ఆరోజు ఉపరాష్ట్రపతి రాధాకృష్ణన్ సభలో ఆ పారిశ్రామిక ప్రదర్శనానికి భరతవాక్యం పలికారు.

ఆ రోజు సాయంకాలం జరిగిన సభకు రేణుక వచ్చింది. మేము లోపలికి వస్తూవుండగా మెహర్ కనిపించింది. నన్ను చూడగానే ఆ పిల్ల ముఖంలో వెయ్యి వెన్నెలలు వెల్లి విరిసాయి. నేనే ముందుగా 'హల్లో !' అని పలుకరించాను.

రేణుక ముఖంలో కొండంత బరువు తీరినట్టు కనిపించింది. మెహర్ నా ప్రక్కన వచ్చి కూర్చుంది. నేను ఏదో చెబుదామని అనుకున్నాను. కాని ఏం చెప్పలేక పోయాను.

'గుడ్ థింగ్స్ ఉయ్ ఆర్ సారీ ! బాడ్ థింగ్స్ ఉయ్ ఆర్ గ్లాడ్! మస్ట్ కమ్ టు ఎండ్' అని రాధాకృష్ణన్ ఉపన్యాసం ప్రారంభమైయింది.

'మేము రేపు వెళ్లిపోతున్నాం' అని మెహర్ అన్నది.

'ఎక్కడికి?'

'టెహరాన్, నాన్నగారికి అక్కడికి బదిలీ అయింది.'

'ఫిర్ కబ్ మిలేంగే?' అని రజియా అడిగింది.

శాయద్' అని నేను అన్నాను.

ఉపన్యాసం అనంతరం పెద్ద పార్టీ జరిగింది.

పార్టీలో సింగ్‌పో కూడా కనిపించాడు. రజియా అతను చాలా కాలంనుంచి పరిచయం వున్నవాళ్లల్లాగా మాట్లాడుకున్నారు.

'రజియా నాక్లాసుమేట్' అని తనకు పరిచయం చేశాడు.

'నేను రేపు మా వూరు వెళ్లిపోతున్నాను' అని నేను అన్నాను.

రేణుక ఉలిక్కి పడ్డది.

రజియా ఏం మాట్లాడలేదు.

అంతా కలిసి రజియా వాళ్ల కారులో 'కనాట్ ప్లేస్' వచ్చాం. 'డిన్నర్ ఎట్ గేలార్డ్' అని సింగ్ పో అన్నాడు.

ఆ రోజు రాత్రి పది గంటలూ అక్కడే గడిపాం, సింగ్‌పో స్పీకింగ్, ఫార్మోసా, హాంగ్‌కాంగ్, బర్మా, యీ ప్రాంతాలని గురించి అక్కడ తన అనుభవాలని గురించి చాలాసేపు చెప్పాడు. చెబుతూ చెబుతూ,

'చరణ్ జీ మీరు కూడా ఒక్కసారి 'కింగ్ పీ' రావాలి. ప్రజారాజ్య మంటే మీకు అర్థమవుతుంది.' అని అన్నాడు.

నేనేం మాట్లాడలేదు. మెహర్ నాచేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుంది.

నేను క్రీగంట ఆ పిల్లవంక చూశాను.

రేణుక మా వంక చూసి తలవంచుకుంది.

పదిగంటలు కొడుతూ వుండగా బయటకు వచ్చాం.

'మనం మళ్లీ కలుద్దాం' అని సింగ్‌పో అన్నాడు.

'గుడ్‌బై !' అని నేను అన్నాను.

అతను ఎక్కిన కారు కనుచాటైంది. రేణుక ఎక్కడో అనంతంలోకి చూస్తోంది.

'మరిచి పోతావా ?' అని మెహర్ అడిగింది.

'లేదు' అని అన్నాను.

'లేదు' అని కాదు, గుర్తు పెట్టుకుంటానని అన కూడదా ?' అని మెహర్ అడిగింది.

'నా స్మృతికి నువ్వు ఎన్నడూ దూరం కావు'

'థాంక్స్యూ.'

నేనూ రేణుకా మిగిలాం.

ఇంటికి వెడదామా అని అడిగాను.

'ఎక్కడైనా కూర్చొందాం.' అని అన్నది.

నేను ఉలిక్కి పడ్డాను.

అది జనవరి మాసం. ఢిల్లీలో చలి విపరీతంగా వుంది. రాత్రి పదిగంటల సమయం. దాదాపు వూరు అంతా నిర్మానుష్యంగా వుంది

కాని రేణుక మాట కాదనలేకపోయాను.

ఇద్దరం కలిసి ఇండియా గేటు దగ్గరకు టాక్సీలో వెళ్లాం.

దూరంగా అక్కడక్కడ ఒకటి రెండు జంటలు నడుస్తున్నాయి. ఎటుచూచినా చలి-మంచు.

'నిజంగా రేపు వెళ్లిపోతున్నారా?' అని రేణుక అడిగింది.

'ఉద్యోగం చేసుకునేవాళ్లం. వెళ్లక తప్పుతుందా!'

'మీరు వెళ్లిపోతే నాన్నగారికి తోచదు'

నాకూ ఏం తోచదు.

మమ్మల్ని అందరిని మరిచిపోతారా?'

అప్పుడు నా అంత కృతఘ్నుడు యింకా ఎవరూ వుండరు.

అంతేనా?

'అంతేకాదు రేణూ మీ అందరు నా ఎడల చూపిన ప్రేమ, అనురాగం నేను ఎప్పుడూ మరిచిపోను. మీ అందరి ఋణం ఎల్లా తీర్చుకోవాలో'!

'ఋణమా? మేము మీకేం అప్పు యివ్వలేదే?'

ఆ మాట వినగానే ఎందుకనో కాని నా కంఠం గద్గదమైంది. కన్నీరు కంఠాన్ని అడ్డుకుంది.

'నన్ను క్షమించు రేణూ' అని అన్నాను.

రేణు ఏం మాట్లాడలేదు. నా చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుంది. మనం మళ్లీ కలుసుకుందాం. నేను ఢిల్లీ వచ్చినప్పుడు తప్పక నిన్ను చూడటానికి వస్తాను.

'చూడటానికి వస్తారా? అంతేనా!'

' మీ యింటికే సరాసరి వస్తాను సరేనా.'

'థాంక్యూ!'

మర్నాడు ఢిల్లీ వదిలి వచ్చేశాను. ఎన్నో మధురస్మృతులు అనుభూతులు నింపుకుని యింటికి తిరిగి వచ్చాను.

1962 అక్టోబరులో నాకు తెలియని దస్తూరిలో ఉత్తరం వచ్చింది.

ప్రియమిత్రమా!

నేను మా దేశం తిరిగి వెళ్లిపోతున్నాను. ఎంత సిగ్గుతో అవమానంతో తిరిగి వెడుతున్నానో చెప్పలేను. 'అయామ్ ఎషేమ్డ్ ఆఫ్ అవర్ కంట్రి అండ్ ఇట్స్ ట్రెచరీ' నేను భారత దేశం తిరిగి ఎన్నటికి రాగలనో చెప్పలేను. కాని ఒక్కమాట నమ్మమని

నాప్రార్ధన-- మా దేశంలో అందూ మావోలు కారు. మనం మళ్లీ తప్పక కలుస్తాం. బుద్దదేవుని దేశంలో ఎక్కడో అక్కడ మనం కలుద్దాం! గుడ్‌బై.

ఆ ఉత్తరాన్ని వెయ్యిముక్కలుగా చింపి వేద్దామన్నంత కోపం వచ్చింది. ఎందుకంటె అంతకు అరగంటక్రితమే ఢిల్లీ నుంచి నాకు టెలిగ్రాం వచ్చింది.

'ఐ హేట్‌యు! ఐ హేట్ ఎవ్వెరి వన్ ఆఫ్‌యూ' అని బిగ్గరగా ఆక్రోశించాను.

మూడు సంవత్సరాలు గడిచిపోయాయి. గడిచిన బాధలు మరచిపోయానని అపోహపడ్డాను.

పాకిస్థాన్ దండయాత్ర ప్రారంభమైంది. రాంమోహన్ ఎక్కడ వున్నాడో తెలియపరచమని రేణుకకి ఉత్తరం రాశాను.

'హి ఈజ్' ఇన్‌ది ఫ్రంట్ ఎలాంగ్ విత్ మై హజ్‌బెండ్' అని సమాధానం వచ్చింది.

రోజూ వెయ్యిమంది దైవాలకి మొక్కుకునేవాడిని. కాని నా ప్రార్ధన ఏ దైవం వినలేదు.

రెండు అమావాస్యలు గడిచాయి. మెహర్ దగ్గర్నుంచి రోమ్‌నుంచి వుత్తరం వచ్చింది.

'మనదేశాలకు పట్టిన శాపం ఏమిటి? ఎప్పుడు విముక్తి? ఎప్పుడు శాంతి? మన రెండుదేశాలు కలిసి ఒకే తల్లి పిల్లలుగా జీవించగల దినం ఏనాడైనా వస్తుందా?'

ఈ ద్వేషజ్వాలలు చల్లారే దెప్పుడు?మనం స్నేహంగా కలుసుకునే దెప్పుడు? ఏ యుగంలో? ఏ జన్మలో?'.....

మొసలి కన్నీళ్లు !!!

చూస్తుండగానే ఆ ఉత్తరం వెయ్యి ముక్కలుగా గాలిలో కలిసిపోయింది.

మనస్సు వేసిన బొమ్మని మనసే చెరిపివేసింది.

అర్హత అంతస్తూలేని వాళ్లతో చెలిమిచెయ్యడమే మనం చేసిన పొరబాటు... అందుకు ప్రతిఫలం అనుక్షణం అనుభవిస్తూనే వున్నాం...

చీకటినుంచి వెలుగువచ్చింది... మనస్సులో ఏదో ఆశ కలిగింది.

'మెహర్' అని పిలిచాను.

ఉద్దమ్‌సింగ్ ముఖం కనిపించింది.

'ఇంకొక అరగంటలో మనం ఇండియాకు వెళ్లిపోతున్నాం' అని అన్నాడు.

వాళ్లేరి?

'వస్తారు..తొందరగానే వస్తారు.'

కొద్ది క్షణాలలో కారు వచ్చింది.

కారులో ఇద్దరం కలిసి ఎయిరో డ్రోముకు వచ్చాం.

కారులోంచి దిగేముందు ఉద్దమ్‌సింగ్‌తో 'ఒక్కమాట అడగనా?' అని ప్రశ్నించాను.

నువ్వేం అడుగుతావో నాకు తెలుసు. నువ్వు రాంసింగ్ అనే స్మగ్లర్‌వి. ఈ దేశం నుంచి చాలాసార్లు బంగారం, వెండిమన దేశానికి దొంగచాటుగా రవాణా చేశావు. నీకూ యిక్కడి ముఠాకు ఏదో చెడింది. ఈ సారి నువ్వు ఈ దేశం వచ్చినప్పుడు నిన్ను అంతం చెయ్యాలని వాళ్ల ప్లాను.

రాం సింగ్ ?

'అచ్చంగా నీలాంటి మనిషి మీయిద్దరికీ ఏమాత్రం తేడా లేదు. అందుకనే ఈ జాగ్రత్తలన్నీ తీసుకోవలసి వచ్చింది?'

'నేను శివచరణ్ అని నమ్మకం ఎల్లా?'

మాకు తెలుసు ఆధారాలు వున్నాయి, అవి ఏమిటని నన్ను అడగద్దు. నువ్వు సురక్షితంగా యిండియా చేరటం మాకు కావాలి ... ప్రభుత్వానికి నీ అవసరం ఎంతైనా వుంది. మీలాంటి వాళ్ల విషయంలో ఎంత జాగ్రతై నా అవసరం.

'థాంక్యూ!'

ఇంటర్నేషనల్ లాంజ్‌లోకి వచ్చాం! అక్కడ మెహర్, సింగ్‌పో కనిపించారు. మెహర్ చేతిలో పెద్ద పువ్వుల గుత్తి వుంది.

నా దగ్గరకు వచ్చి నా చేతికి యిచ్చింది. సింగ్‌పో నా దగ్గరకు వచ్చాడు.

'మీరు మమ్మల్ని ఆశీర్వదించాలి' అని అన్నాడు.

'దేనికి?' అన్నట్టు వాళ్ల వంక చూశాను.

'మేము యిద్దరం వివాహం చేసుకున్నాం?'

పాకిస్థాన్ పెళ్లికూతురు! చైనా పెళ్లి కొడుకు!

ఆశీర్వదించుదామని చెయ్యి ఎత్తాను. కాని అంతలోనే మనస్సు భగభగమని మండింది.

స్థాణువులాగా నిలబడిపోయాను.

'అయామ్ సారీ!' అని అన్నాను.

వాళ్లిద్దరూ ఒక్క క్షణం తెల్లబోయారు, అంతలోనే మెహర్ తెప్పరిల్లుకుని...

'ఇండియాలో మీ ఫ్రెండ్సు ఎల్లా వున్నారు?' అని అడిగింది. నా మనస్సు యిహ వుండబట్టలేక పోయింది.

'ఫ్రెండ్స్? ఇంకెక్కడి ఫ్రెండ్స్.'

'ఏం?'

'ఒపిక వుంటే వెళ్లి వెదకండి. తుపాకి గుళ్లతో శరీరమంతా తూట్లుపడ్డ సుదర్శన్‌సింగ్ శవం నేఫా రంగంలో దొరుకుతుంది'

'అయ్యో! మరి రాంమోహన్!'

'లాహోరు రంగంలో పాటన్ టాంకు క్రింద నల్లిలాగా నలిగిపోయాడు.

వాళ్ళిద్దరూ ఏం మాట్టాడలేదు. మెహర్ తలవంచుకుంది. సింగ్‌పో అనంతంలోకి చూస్తున్నాడు.

'యువర్ అటెన్షన్ ప్లీజ్ యువర్ అటెన్షన్ బిఒఎసి ఎనౌన్సెస్ ఇట్స్ ఫ్లైట్‌టు కల్‌కటా 471'

సింగ్‌పో నాచేతిని తన చేతిలోకి తీసుకున్నాడు 'ఫర్‌గివ్ అజ్' వుయార్ ది డామ్‌డ్!' అని అన్నాడు.

'అల్‌విదా!' అని మెహర్ అన్నది.

'ఖుదా హాఫీస్' అని అన్నాను.

విమానంలో పైలట్ దగ్గర మెట్టమొదటి సీటులో కూర్చున్నాను -

ఉద్దమ్‌సింగ్ ముఖంలో విషాదం కనిపించింది. నాకే షేక్‌హాండు యిస్తూ, 'ఆడియోస్ ఎమిగో !!' అని అన్నాడు.

నేను గుడ్ బై మై ఫ్రెండ్స్ ! అని అన్నాను.

విమానం భారతదేశం దిక్కుగా కదిలింది.

సంధ్యవెలుగు

"రామం!" అంటూ సింహ గర్జనలాగా వినిపించింది. రామం ఉలిక్కిపడి వెనక్కు తిరిగాడు. చేతులో పువ్వుల పొట్లం క్రింద పడిపోయింది.

"అడుగు ముందుకు కదిలావంటె జాగ్రత్త!"

రామం అక్కడే నిలబడిపోయాడు.

"వెనక్కి తిరిగి వెళ్ళిపో. లేకపోతే ప్రాణాలు దక్కవు."

రామం యేం మాట్లాడలేదు.

మళ్ళి చెబుతున్నాను వెళ్ళిపో.

రామం అక్కడనుంచి కదల్లేదు, క్రిందపడ్డ పువ్వులపొట్లం తీసుకున్నాడు. ఆయన రామం దగ్గరకు వచ్చాడు.

జాగ్రత్తగా విను. రామం వెళ్ళిపో! లేకపోతే ప్రాణాలతో తిరిగి వెళ్లవు.

ఈ పూలమాల....

ఆఖరిసారిగా యీ మాట చెబుతున్నాను. జాగ్రత్తగా విను. మా అమ్మాయి సమాధి దగ్గరకు మళ్ళీ వచ్చావా వూరుకోను...ఇప్పటికి జరిగిన అప్రతిష్ట చాలు. చచ్చిపోయినదాన్ని యింకా చంపకు నాయనా!

రామం ఒక్క అడుగు ముందుకు వేశాడు.

రామం! ఆ పువ్వులపొట్లం యిల్లా యియ్యి. ఆ పువ్వుల పొట్లం ఆయన చేతిలోకి రాగానే పువ్వు పువ్వు వెయ్యి ముక్కలయింది. నేల విరజిమ్మిన పువ్వులమీద విరిగిపోయిన మనస్సు కన్నీరు మున్నీరయింది.